

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2016 m. birželio 13 d.
(OR. en)

9222/16

ECOFIN 462
UEM 208
SOC 326
EMPL 222
COMPET 296
ENV 341
EDUC 197
RECH 188
ENER 204
JAI 452

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9136/16 ECOFIN 427 UEM 177 SOC 291 EMPL 187 COMPET 264 ENV
308 EDUC 164 RECH 156 ENER 169 JAI 414 - COM(2016) 339 final

Dalykas: Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2016 m.
Nyderlandų nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl
2016 m. Nyderlandų stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2016) 339 final)
grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos
komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

**dėl 2016 m. Nyderlandų nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2016 m.
Nyderlandų stabilumo programos**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį
ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės
priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio
2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES)
Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo², ypač į jo 6 straipsnio
1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2015 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2016 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2016 m. kovo 17–18 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2015 m. lapkričio 26 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Nyderlandai nurodyti kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos. Šią rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2016 m. vasario 18–19 d., o Taryba ją priėmė 2016 m. kovo 8 d.³. Kaip šalis, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Nyderlandai turėtų užtikrinti, kad ta rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta;
- (2) 2016 m. Nyderlandų ataskaita paskelbta 2016 m. vasario 26 d. Joje įvertinta Nyderlandų pažanga, padaryta įgyvendinant 2015 m. liepos 14 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas ir siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“. Į ją įtraukta ir nuodugni apžvalga pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį. 2016 m. kovo 8 d. Komisija pateikė nuodugnios apžvalgos rezultatus. Komisijos analizė leidžia daryti išvadą, kad Nyderlanduose yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Itin svarbu spręsti labai didelės namų ūkių skolos problemą. Didelis nuolatinis einamosios sąskaitos perteklius, kuris atitinka struktūrinius ekonomikos ypatumus ir politiką ne finansų bendrovių atžvilgiu, tebekelia sunkumų, be kita ko, atsižvelgiant į šalutinį poveikį kitoms euro zonos valstybėms narėms;

³ OL C 96, 2016 3 11, p. 1.

- (3) 2016 m. balandžio 28 d. Nyderlandai pateikė 2016 m. nacionalinę reformų programą ir 2016 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (4) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁴ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotųsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis Europos struktūrinių ir investicijų fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

- (5) šiuo metu Nyderlandams taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis ir pereinamojo laikotarpio skolos taisyklė. 2016 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja laipsnišką nominaliojo balanso pagerėjimą iki 0,1 % BVP 2019 m. Be to, Vyriausybė numato perskaičiuoto struktūrinio balanso⁵ pablogėjimą iki -1,4 % BVP 2016 m., o vėlesniais metais – pagerėjimą. Vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą – 0,5 % BVP struktūrinį deficitą – planuojama pasiekti iki 2019 m. Tačiau, remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu, vidutinio laikotarpio biudžeto tikslas būtų pasiektas dar 2018 m. Stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP pasieks 65,4 % 2016 m. ir palaipsniui mažės iki 58,9 % 2019 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Remiantis Komisijos 2016 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad Nyderlandai kiek nukryps nuo prevencinės dalies reikalavimų 2016 m. ir 2016–2017 m. vertinant kartu, jeigu politika nesikeis. Prognozuojama, kad 2016 m. Nyderlandai laikysis pereinamojo laikotarpio skolos taisyklės, o 2017 m., pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, – skolos mažinimo kriterijaus. Remdamasi stabilumo programos vertinimu ir atsižvelgdama į Komisijos 2016 m. pavasario prognozę, Taryba mano, kad Nyderlandams iš esmės turėtų pavykti laikytis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Vis dėlto ir 2016 m., ir 2017 m. siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi nuostatų, reikės papildomų priemonių;

⁵ Komisijos pagal bendrai sutartą metodiką perskaičiuotas struktūrinis balansas, remiantis stabilumo programoje pateikta informacija.

- (6) pastaruoju metu augusį užimtumą lėmė išaugęs asmenų, įdarbintų pagal laikinąsias darbo sutartis, ir savarankiškai dirbančių asmenų skaičius. Nors Nyderlandai ėmėsi priemonių šiai problemai spręsti, reikia labiau visapusiško požiūrio. Menki perėjimo nuo laikinųjų prie neterminuotų darbo sutarčių rodikliai vis dar kelia darbo rinkos segmentacijos riziką. Didelis ir didėjantis laikinųjų darbo sutarčių procentas stebimas nepaisant didelių užimtumo apsaugos nuostatų laikinosiose darbo sutartyse ir neterminuotose darbo sutartyse skirtumų. Savarankiškai dirbantys asmenys, nesamdantys kitų darbuotojų, dažnai yra apsidraudę per maža invalidumo, nedarbo ir senatvės draudimo suma, o tai ilgainiui galėtų daryti poveikį socialinės apsaugos sistemos tvarumui. Pradėtos taikyti kelios priemonės, kuriomis buvo sumažinti neterminuotų ir laikinųjų darbo sutarčių skirtumai. Palanki apmokestinimo tvarka ir įpareigojimų mokėti tam tikras socialinio draudimo įmokas nebuvimas vis dar teikia finansinių paskatų dirbti savarankiškai;
- (7) vienas iš svarbiausių uždavinių sprendžiant didelio namų ūkių įsiskolinimo problemą yra susiję su padėtimi būsto rinkoje, kur per keletą dešimtmečių nusistovėjęs nelankstumas ir iškreipiamosios paskatos daro įtaką būsto finansavimo ir atskirų sektorių taupymo modeliams. Namų ūkių tendenciją bendrąją hipotekinį įsiskolinimą didinti užstatant būstą iš esmės galima paaiškinti tuo, kad taikomos ilgalaikės fiskalinės paskatos, visų pirma hipotekos palūkanų atskaitymas iš mokėtinų mokesčių. Nuo 2012 m. įgyvendinamos kelios priemonės, kuriomis iš dalies sprendžiama ši problema, tačiau jos nebuvo intensyvinamos vadovaujantis 2015 m. Tarybos rekomendacija. Sklandžiai veikiančiai privačios nuomos rinkai vystytis trukdo subsidijos kituose būsto subsektoriuose. Socialinio būsto sektorius yra vienas didžiausių Sąjungoje, tačiau būstas ne visuomet efektyviai paskiriamas tiems, kuriems labiausiai jo reikia. Nustatyta labiau pajamomis grindžiama nuomos diferenciacija socialinio būsto sektoriuje. Būsto įmonėms reikės atskirti bendros ekonominės svarbos veiklą (t. y. socialinį būstą) nuo kitos veiklos. Kadangi išspręstas kai kurių iškreipiamųjų paskatų, socialinio būsto rinkoje susiejančių nuomos kainą su pajamomis, klausimas, tikslinga šią 2015 m. Tarybos rekomendacijos dalį pakeisti ir rekomenduoti padėties stebėseną. Tačiau būsto rinka tebėra labai iškreipta ir toliau sukuria namų ūkių įsiskolinimui palankų iškraipymą. Reikia, kad šiais klausimais toliau būtų daroma pažanga;

- (8) be būsto rinkos iškraipymo, privalomos su mokesčiais nesusijusios įmokos antrosios pakopos pensijų sistemai neigiamai atsiliepia namų ūkių disponuojamosioms pajamoms. Antrosios pakopos pensijų sistema veikia gerai kokybės ir adekvatumo prasme, tačiau turi trūkumų sąžiningumo skirtingų kartų asmenų atžvilgiu, skaidrumo ir atsparumo ekonominiams sukrėtimams prasme. Pastaraisiais metais pensijų sistemos tvarumas gerėjo, nes pensinis amžius buvo padidintas iki 67 metų iki 2021 m., o vėlesniais metais susietas su vidutine tikėtina gyvenimo trukme. Vidutiniškai pensijų įmokos buvo sumažintos nuo tada, kai buvo sumažinta didžiausia nuo mokesčių atleista kaupimo norma. Tinkamas išlaidų ir rizikos pasidalijimo tarp tos pačios kartos asmenų ir tarp kartų užtikrinimas ir kitomis priemonėmis, ne tik priimtomis indeksavimo ir lėšų rezervo taisyklėmis (finansų vertinimo programa), padėtų namų ūkiams paskirstyti savo finansus augimui palankesniu būdu. Vyriausybė paskelbė ketinanti iš esmės reformuoti antrąją pensijų pakopą dalyvaujant socialiniams partneriams, kad būtų sukurta skaidresnė ir aktuariniu požiūriu sąžiningesnė sistema;
- (9) per ekonomikos krizę labai sumažėjo investavimas, ir jis nuo tada atsigavo tik iš dalies. Atrodo, kad investicijų į visą ekonomiką trūkumas yra labai cikliško pobūdžio. Jį lėmė nuosmukis būsto rinkoje ir fiskalinio konsolidavimo veiksmai. Nors kliūtys investicijoms atrodo nedidelės, panašu, kad mažos investicijos į statybų sektorių ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją yra susijusios su rinkoje vyraujančiu netikrumu ir su reglamentavimu susijusiais veiksniais. Nepaisant gerėjančių sąlygų gauti kreditą, esant dabartinei finansinei padėčiai rizika, kylanti naujų paskolų teikimui, yra padidėjusi. Nuo 2014 m. mažėjo vyriausybės išlaidos MTTP, o privačios MTTP išlaidos išlieka nedidelės. Todėl 2015 m. Taryba rekomendavo Nyderlandams perorientuoti viešąsias išlaidas į investicijų į MTTP rėmimą ir siekti padidinti privačiąsias MTTP srities išlaidas. Viešosios ir privačiosios išlaidos MTTP yra nedidelės, palyginti su išsilavinimo ir mokymosi pasiekimais ir ekonominiu vystymusi;

- (10) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Nyderlandų ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2016 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Nyderlandai ėmėsi atsižvelgdami į ankstesniais metais šaliai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Nyderlandų politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą ES ekonomikos valdymą. Rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–3 rekomendacijose;
- (11) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo stabilumo programą; jos nuomonė⁶ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;
- (12) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo nacionalinę reformų programą ir stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytoje 3 rekomendacijoje,

⁶ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Nyderlandams 2016–2017 m. imtis šių veiksmų:

1. 2016 m. riboti nuokrypį nuo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo ir 2017 m. užtikrinti 0,6 % BVP metinį fiskalinį koregavimą. Viešąsias išlaidas visų pirma skirti didesnėms investicijoms į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą remti.
2. Pašalinti likusias darbuotojų įdarbinimo pagal neterminuotas darbo sutartis kliūtis ir sudaryti palankesnes sąlygas pereiti nuo laikinųjų prie neterminuotų darbo sutarčių. Spręsti labai išaugusio savarankiškai dirbančių asmenų, kurie nesamdo kitų darbuotojų, skaičiaus problemą, be kita ko, mažinant savarankiškai dirbti skatinantį mokesčių iškraipymą, kartu netrukdam verslumui, ir sudarant galimybes savarankiškai dirbantiems asmenims gauti prieinamą socialinę apsaugą.
3. Imtis priemonių, kad antrosios pakopos pensijų sistema taptų skaidresnė, skirtingų kartų asmenų atžvilgiu sąžiningesnė ir atsparesnė sukrėtimams. Imtis priemonių likusiam iškraipymui būsto rinkoje ir namų ūkių įsiskolinimui palankiam iškraipymui sumažinti, visų pirma mažinant galimybes hipotekos palūkanas atskaityti iš mokėtinų mokesčių.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas
